

Ministerieel besluit tot definitieve bescherming als monument van vier hulsten in Genk

DE VLAAMSE MINISTER VAN BUITENLANDS BELEID EN ONROEREND ERFGOED,

Gelet op het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, artikel 6.1.1, laatst gewijzigd bij het decreet van 4 april 2014;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 25 juli 2014 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse Regering, artikel 6, 1°;

Gelet op het ministerieel besluit van 1 juli 2016 tot voorlopige bescherming als monument van vier hulsten in Genk;

Gelet op het openbaar onderzoek dat gehouden is van 25 augustus 2016 tot en met 23 september 2016 en waarvan de behandeling is opgenomen in bijlage;

Overwegende dat het waarderend onderzoek, waarvan de resultaten zijn opgenomen in het beschermingsdossier, de erfgoedwaarde van de vier hulsten in Genk aantoonst;

Overwegende dat de vier hulsten in Genk wetenschappelijke waarde bezitten die als volgt wordt gemotiveerd:

De vier hulsten behoren tot de dikste geregistreerde en mogelijk oudste hulsten van Vlaanderen en zijn zeldzaam omwille van hun omvang. Op basis van de gekende inventarisgegevens blijken er slechts enkele hulsten bekend met dergelijke afmetingen in Vlaanderen.

Veteraanbomen hebben specifieke kenmerken zoals het voorkomen van veel holtes, microhabitats, aantasting door zwammen,... Dit maakt hen een unieke habitat voor een aantal (soms) zeldzame (dier)soorten. Door deze eigenschap zijn de bomen eveneens belangrijk voor het natuurwetenschappelijk onderzoek;

Overwegende dat de vier hulsten in Genk historische waarde bezitten die als volgt wordt gemotiveerd:

De vier hulsten zijn op basis van historische kaarten vermoedelijk een relict van een oude hulsthaag, een typische afsluitingshaag in deze streek.

Al in 1934 zijn deze bomen uitvoerig onderzocht en opgemeten, onder andere door de landschapsschilder Emile Van Doren, en werden deze bomen gewaardeerd omwille van hun erfgoedwaarde;

Overwegende dat de vier hulsten in Genk esthetische waarde bezitten die als volgt wordt gemotiveerd:

De bomen hebben door hun voor hulsten uitzonderlijke omvang en leeftijd een bijzondere esthetische waarde. Hun groeivorm is representatief voor een uitgegroeide en op stam gezette haag,

BESLUIT:

Artikel 1. Met toepassing van artikel 6.1.1 tot en met artikel 6.1.11 van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 en artikel 6.2.1 van het Onroerenderfgoedbesluit van 16 mei 2014 worden de volgende onroerende goederen definitief beschermd als monument:

De vier hulsten staande op het openbaar domein in de Meilweg voor huisnummer 4, in het gehucht Langerlo in Genk evenals twee overlappende cirkels met een straal van 9 m er omheen, bekend ten kadaster: Genk, 5de afdeling, sectie F, perceelnummers 348N (deel), 348R (deel), 377L (deel) en deel uitmakend van het openbaar domein.

De definitief beschermde goederen zijn aangeduid op het plan dat als bijlage bij dit besluit wordt gevoegd.

De fotoregistratie van de fysieke toestand van de definitief beschermde goederen wordt als bijlage bij dit besluit gevoegd.

Art. 2. §1. Het monument heeft de volgende erfgoedwaarden:

- 1° wetenschappelijke waarde;
- 2° historische waarde;
- 3° esthetische waarde.

§2. De erfgoedelementen en de erfgoedkenmerken van het monument zijn:

De vier hulsten (*Ilex aquifolium*) staan op de wegberm van de Meilweg, voor de woning met huisnummer 4.

De drie meest noordwestelijke bomen staan op een plantafstand van circa 1 m ten opzichte van elkaar. De twee meest zuidoostelijke bomen staan met hun stamvoet tegen elkaar. De bomen hebben een omtrek op borsthoogte, beginnend bij de meest noordwestelijke boom, van respectievelijk 176 cm, 169 cm, 184 cm en 148 cm (2015). De bomen hebben een takvrije stamlengte van 4 à 5 m. Twee van de vier bomen hebben een gaffelvormige vertakking op respectievelijk 3 m en 2,5 m.

De hulsten behoren tot de dikste hulsten van Vlaanderen en zijn echte veteranobomen. Ze zijn waarschijnlijk een relict van een oude hulsthaag, een typische afsluitingshaag in deze streek. Vermoedelijk zijn ze meer dan 350 jaar oud, een zeldzaamheid voor deze soort.

Art. 3. Voor het beschermde monument gelden de volgende beheersdoelstellingen:

- 1° de algemene doelstelling van de bescherming is het behoud van de erfgoedkenmerken en -elementen die de basis vormen voor de erfgoedwaarden. Dit betekent het zo lang mogelijk in stand houden van de bomen. De voorliggende beheersdoelstellingen zijn ontstaan op basis van onderzoek in situ, literatuur- en archiefonderzoek;
- 2° snoei-beheer:
de vier hulsten dienen als opgaande boom verder te worden beheerd met voor zover mogelijk het in stand (en zichtbaar) houden van de dikke stammen. De stammen dienen minstens gedeeltelijk zichtbaar te blijven, dit kan bijvoorbeeld tussen 1 en 3 m hoogte zijn. Stamvoetopslag kan hierbij kort gehouden worden, maar hoeft niet (jaarlijks) verwijderd te worden. Dood hout kan door middel van een verzorgingssnoei worden verwijderd;
- 3° standplaatsverbetering:
de wortelzone van de bomen dient van bodemingrepen te worden gevrijwaard om de wortels niet te beschadigen. Het is verboden het plantvak te verkleinen. Bladval kan blijven liggen als een soorteigen beschermingslaag (mulch). In combinatie met stamvoetopslag en aangepaste lage begroeiing (een beplanting van maximaal circa 50 cm zoals bijvoorbeeld bodembedekkers of bolgewassen, waarvoor geen intensieve bodembewerking vereist is die schade zou kunnen veroorzaken aan de wortels van de

hulsten) werkt dit standplaatsverbeterend en is dit niet storend. Het is wenselijk om de recent aangebrachte halfverharding weer te verwijderen;

4° monitoring:

gezien de ouderdom van de bomen en hun ligging in woongebied, is regelmatige opvolging van de fysische toestand van de bomen, hun stabiliteit en hun omgeving noodzakelijk. Door deze monitoring kunnen problemen tijdig vastgesteld worden en de nodige acties ondernomen worden. Deze kunnen zowel betrekking hebben op de bomen zelf (zoals snoeiwerken) als op hun omgeving (standplaatsverbetering). De zeldzaamheid van zeer oude exemplaren van hultst vereist dat eventueel noodzakelijke onderhoudswerken met kennis van zaken uitgevoerd worden;

5° heraanplant:

in geval van afsterven van een boom moet er op dezelfde locatie heraan geplant worden met eenzelfde soort hultst (*Ilex aquifolium*), bij voorkeur ook met plantmateriaal afkomstig van dezelfde boom. In geval van afbreken van een stam of verplicht kappen omwille van veiligheidsredenen wordt de stamvoetopslag behouden en wordt hieruit later een nieuwe stam geselecteerd. De nieuwe bomen dienen als opgaande bomen beheerd te worden;

6° beschermende maatregelen tijdens werken:

de hulsten bevinden zich in woongebied, een plaats waar geregeld werken kunnen plaatsvinden zoals nieuwbouw, wegenwerken, rioleringswerken,... Wanneer deze werken en hieraan gerelateerde activiteiten (zoals werfinrichting en -verkeer, bemalingen) uitgevoerd worden binnen de beschermingsperimeter moet mogelijke schade aan de bomen voorkomen worden door het voorafgaandelijk uitvoeren van een Bomen Effect Analyse en een goede opvolging van de werken. Op basis van de Bomen Effect Analyse en de aard van de werken, kunnen een aantal maatregelen voorgesteld worden die schade aan de bomen kunnen voorkomen en een optimaal behoud verzekeren.

Art. 4. De zakelijkrechthouder en de gebruiker van het beschermde monument zijn verplicht de instandhouding en het onderhoud ervan te verzekeren door:

- 1° het goed als een goede huisvader te beheren en de nodige voorzorgsmaatregelen te nemen tegen schade ten gevolge van brand, blikseminslag, diefstal, vandalisme, wind of water. Dit omvat zowel het beheer van de bomen zelf als de standplaats waarin zij groeien;
- 2° de fysische toestand van de bomen en hun omgeving regelmatig te controleren en te evalueren;
- 3° regulier onderhoud van de bomen en hun standplaats oordeelkundig uit te oefenen;
- 4° onmiddellijk passende consolidatie- en beveiligingsmaatregelen te nemen in geval van nood;
- 5° voorzorgsmaatregelen te nemen voor het behoud van de bomen in geval van werken of handelingen die uitgevoerd worden in de omgeving van de als monument beschermde bomen.

Art. 5. Voor de volgende handelingen aan het beschermde monument moet een toelating worden aangevraagd:

- 1° het plaatsen, slopen, verbouwen of heropbouwen van een constructie;
- 2° het plaatsen of wijzigen van boven- en ondergrondse nutsvoorzieningen en leidingen;
- 3° het plaatsen van opschriften, publiciteitsinrichtingen of uithangborden, met uitzondering van verkiezingspubliciteit en met uitzondering van tijdelijke publiciteitsinrichtingen, waarbij wordt bekendgemaakt dat het goed te koop of te huur is, op voorwaarde dat de totale maximale oppervlakte niet meer bedraagt dan 4 m²;
- 4° het plaatsen of wijzigen van afsluitingen;
- 5° het aanleggen van wegen en paden en het aanleggen of wijzigen van verharding of het uitbreiden van bestaande verhardingen;
- 6° elke reliëfwijziging van de bodem, wijziging van het hydrografisch netwerk of werk dat impact kan hebben op het grondwaterpeil;

- 7° het vellen of beschadigen van de bomen en elke handeling die een wijziging van de groeiplaats en groeivorm van de bomen tot gevolg kan hebben;
- 8° het aanleggen van sport- en spelinfrastructuur of parkeerplaatsen;
- 9° het organiseren van grote activiteiten, die het normaal gebruik van het beschermd onroerend erfgoed overstijgen;
- 10° het gebruiken van chemische verdelgingsmiddelen, groeiremmers, groeistimulators, hormonale behandelingen of andere verdelgingsmiddelen;
- 11° het plaatsen of wijzigen van straatmeubilair, met uitzondering van niet-aard- en niet-nagelvaste elementen en verkeersborden vermeld in artikel 65 van het Koninklijk Besluit van 1 december 1975 houdende algemeen reglement op de politie van het wegverkeer en van het gebruik van de openbare weg;
- 12° het plaatsen van tijdelijke of permanente constructies;
- 13° het uitvoeren van snoeiwerken.

Er is geen toelating vereist voor het onmiddellijk nemen van passende consolidatie- en beveiligingsmaatregelen in geval van nood, noch voor de uitvoering van regulier onderhoud. Dit geldt zowel voor de bomen zelf als voor de gehele beschermde zone.

Brussel,

21 MAART 2017

De Vlaamse minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed,

Geert BOURGEOIS